

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

**Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md**

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

**Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md**

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul programului instituțional de cercetare pentru anii 2024–2027, etapa anului 2024, 210101 ” Perfecționarea și dezvoltarea bazei genetice pentru ameliorarea germoplasmei la porumb și culturile de sorg, producerea semințelor și soluționarea aspectelor tehnologice, identificate în condițiile schimbărilor climatice”, director de proiect: Dr. Pantelimon BOROZAN, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Biroul Secției Științe ale Vieții Nr.3 din 25 februarie 2025)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Implementarea proiectului a asigurat atingerea scopului și obiectivelor propuse, rezultatele obținute fiind în deplină corelare cu cele declarate inițial. Conservarea și diversificarea fondului genetic, selecția și ameliorarea hibridilor de porumb și sorg, precum și optimizarea îngrășămintelor au condus la creșterea productivității. Înregistrarea unor hibrizi noi în registre oficiale confirmă impactul practic al proiectului, demonstrând succesul și relevanța acestuia pentru agricultura sustenabilă.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Au fost publicate 39 lucrări științifice. Rezultatele obținute au fost diseminate în: articol în revistă națională cat. B - 1; articole în lucrările conferințelor științifice - 32; Teze ale conferințe - 3; Alte lucrări - 2. Prezentări la foruri științifice – 15. Participări active cu comunicări științifice, emisiuni Radio, TV

Obiectii:

1. Din cei 9 doctor în științe din echipă, doar unul a publicat în revistă recenzată;
2. Articolele în lucrările conferințelor științifice sunt de la propriul eveniment, organizat la CNCPS.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Rezultatele cercetărilor au un impact major asupra agriculturii, asigurând hibrizi productivi și eficiență economică. Nii hibrizi de porumb și sorg reduc costurile de uscare și optimizează resursele, iar sistemul CMS-Rf îmbunătățește calitatea semințelor. Înregistrarea și extinderea cultivării hibrizilor în Republica Moldova și România sprijină fermierii cu soluții adaptate. Creșterea producției de semințe autohtone generează locuri de muncă și reduce dependența de importuri. Astfel, cercetările contribuie la o agricultură sustenabilă și competitivă.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Nu s-au constatat cadre științifice pregătite prin Școală doctorală. Cota tinerilor specialiști în cadrul echipei de cercetare constituie 15,38%.

Punctajul mediu acordat: 25,2

Concluzii și recomandări:

Cercetările efectuate în cadrul acestui proiect pentru etapa 2024 au avut un impact semnificativ asupra ameliorării porumbului și sorgului, contribuind la diversificarea fondului genetic și dezvoltarea unor linii și hibrizi performanți. Reproducerea a 154 mostre de porumb și crearea a 12 linii noi pentru hibrizi alimentari subliniază importanța teoretică a studiului în selecția genetică. La sorg, au fost studiate 59 mostre și 96 linii constante, iar în urma selecției, s-au evidențiat familii valoroase cu randament ridicat. Crearea a 1652 hibrizi experimentali de porumb și selecția a 4 hibrizi performanți (Porumbeni 309, 344, 437, 467) confirmă aplicabilitatea cercetărilor. Studiile privind optimizarea îngrijămintelor au demonstrat creșteri de producție de până la 1,09 t/ha la porumb și 3,80 t/ha la sorg. Înregistrarea unor hibrizi în registre oficiale și testările în câmp consolidează impactul cercetărilor asupra agriculturii durabile și productivității sporite.

Se propune calificativul general: Bine

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva GUDUMAC

Conducător adjunct al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Ion TODERAȘ

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela ROMANCIUC